

24 Nisan 2015'te İstanbul'da Ermeni Soykırımını Anma Etkinliklerinde Yapacağım Konu

Bugün, burada, insanlığın en karanlık olaylarından biri olan Ermeni Soykırımı'nın 100. yılını anmak üzere bulunuyoruz. Ancak bu gün, aynı zamanda, biz dünyanın dört bir yanına da bilmi Ermeniler için, hayatta kalmamızı ve müthiş direncimizi de kutladığımız bir gün.

Ben bugün burada bulunmamı, büyükannemin annesinin bundan yüz yıl önce bir dağa çıkması olmasına borçluyum. Kendisi, 1915'te Akdeniz'e açılan Musa Dağında, Hıdır Bey Köyü'nde yaşıyordu. Kocası Osmanlı devleti tarafından zorla askere alınması ve bir daha da geri dönmemesi. Kısa bir süre sonra da devlet köyün boşaltılmasını buyurmuştu. Hıdır Bey'in ahalisi bu emre nasıl karışık vereceklerini kararlaştırmak için toplanmışlar. Bazı köylüler emre itaat ederek yola koyulmuşlar. Ancak kısa bir süre sonra bunların, aralarından pek azının hayatta kalacağı bir ölüm yürüyüşüne çıktıkları anlaşılmıştı.

O zaman üç çocuk sahibi genç bir anne olan büyük annemin annesi Varter ve onun gibi inatçı birkaç köylü daha emre itaat etmeyi reddederek dağa çıkmış ve Musa Dağını kuşatan Osmanlı ordusuna direnmişler. 40 gün direndikten sonra erzakları tükendiğinde, mucizevi bir şekilde oradan geçmekte olan ittifak devletlerine ait bir savaş gemisi tarafından kurtarılmışlar.

te bu ve buna benzer bir şekilde hayatta kalabilen Ermeniler, benim atalarım gibi, gittikleri her yerde, mülteci kamplarında, Beyrut'tan Marsilya'ya oradan Kaliforniya'ya kadar uzanan bütün şehirlerde hayata tekrar sıfırdan başlayıp, daima özlemini duydukları köylerini yeniden kurmuşlar. Dut ağaçları, nar ağaçları, üzüm asmaları dikip, onların gölgesinde toplanıp yitirdikleri geçmişi hayatlarını anıya durmuşlar.

te ben de bugün, bu yüzden, öldürülen, direnen ve hayatta kalan bütün Ermenilere saygımı sunmak için burada bulunuyorum. Bugün burada, sizinle birlikte, gururla, dimdik ayakta durarak büyükbabamın ve büyükannemin adlarını, her şehere ramen hayatta kalabilen güzel dilimizde, Ermenice anıyorum: Sarkis Zeitlian ve Varter Kojanian. Onların adlarını, Ermenilerin soykırımdan önce yüzyıllar boyunca düündükleri, yazdıkları, yarattıkları ve ya adıklarıyla canlandırdıkları bu harika şehrin tam kalbinde anıyorum; bu şehir ki burada hala yaşamaya devam eden onurlu ve canlı bir Ermeni cemaati, çocuklarına, çocuklarımıza dilimizi ve geleneklerimizi öğretmeye azimle devam ediyor.

Bu kutsal günde, İstanbul'un kalbinde Ermenice konuşurken, geçmişin sesleri kulaklarımda çınlıyor. Zira dikkatle dinlediğinizde geçmişin sessiz olmadığını fark eder, sesini bir Pazar sabahı çalan kilise çanı kadar açık ve net duymaya başlarız.

Bu güzel ülkenin her köşesinde Ermeni kiliseleri var. Ancak bunlar çoğunlukla harabeye dönüşmüş durumda; bazıları cami, okul diğerleri de ahır veya atıl olmuş. Bu kiliseler her

eye ra men onurlarını muhafaza edip güzellikleriyle bizi hayrete d  örmeye devam ediyorlar. Biz Ermeniler gibi onlar da mucizevi olarak hayatta kalanlardan; bizler için daima kutsal olmaya devam edecek, hiçbir zaman ruhsuz müze sergilerine d n meyecekler.

Dikkatle kulak verirsiniz onların çanlarının da uzaktan gelen yankısını duyabilirsiniz. Bizim kadim krallıklarımızın ba kenti olan Ani'nin 1001 kilisesinde  anlar çaldı ında, atalarımın köyündeki küçük kiliseden, Ahtamar'daki Surp Haç Kilisesi'ne ve Diyarbakır'da yeniden do an Surp Giragos'a kadar di er bütün kiliseler onlara yanıt verirler. Atalarımızın sesleri hala, Sasun da larından Mu ovasına, Zeytun'un  am a ağlarından Der Zor'un yanan kumlarına kadar yankılanır durur.

Atalarımız adalet istiyorlar. Biz adalet istiyoruz. Bugün, burada, dünyanın dört bir k  esinden gelmi olan Ermenilerle bir aradayız. Bizimle beraber inkarcılı a kar ı durmak için stanbul'da gelmi bir çok farklı ülkenin yurtta larıyla bir aradayız. Bugün, burada, tazmin ve telafi aray ımızda bizimle birlikte duran Türkiye yurtta larıyla da bir aradayız.

Ben bugün, burada,  ocuklarım Arda Zabel ve Aram David ile birlikteyim  nk  onların atalarının topraklarını kucaklamasını istiyorum. Onların, bu toprakların ve dünyanın tüm halklarıyla birlikte, onurlu, e it ve adil bir ekilde ayakta durabildikleri bir dünyada ya amasını istiyorum.

Sevgili dostlar, sizleri yeni bir ba langıca davet ediyorum. Büyük annemin annesini anarak, bizler de da ımıza birlikte tırmanalım; duydu umuz  an sesleri bizi y reklendirsin. Adalet için hep birlikte çalı alım!